

Rammeavtale
for
Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss
og
E16 Skaret–Høgstet
mellom
Den norske stat ved Samferdselsdepartementet
og
Nye Veier AS
1. juli 2021

**Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet
Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet**

1.	DEFINISJONER	4
2.	BAKGRUNN, FORMÅL, AVTALESTRUKTUR MV.....	4
2.1.	BAKGRUNN	4
2.2.	FORMÅL MED RAMMEAVTALEN FOR FELLESPROSJEKTET	4
2.3.	SELSKAPETS OPPGAVER.....	4
2.4.	STATENS MYNDIGHET SOM EIER AV SELSKAPET	5
2.5.	PRINSIPPER FOR SELSKAPETS PLANLEGGING OG UTBYGGING AV FELLESPROSJEKTET....	5
2.6.	SELSKAPETS ANSVAR FOR PLANLEGGING, UTBYGGING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD	5
2.7.	AVTALESTRUKTUR FOR FELLESPROSJEKTET.....	5
2.8.	FORHOLDET TIL ALLEREDE EKSISTERENDE AVTALER MELLOM STATEN OG SELSKAPET ..	6
2.9.	FELLESPROSJEKTET OG FORHOLDET TIL SELSKAPETS PORTEFØLJE	6
2.10.	E16 SKARET-HØGKASTET	6
3.	SELSKAPETS OVERTAKELSE AV FELLESPROSJEKTET.....	6
3.1.	AVTALER INNGÅTT AV BANE NOR SF OG STATENS VEGVESEN I TILKNYTNING TIL FELLESPROSJEKTET	6
3.2.	TILGANG TIL INFORMASJON, DOKUMENTASJON MV. OM FELLESPROSJEKTET FRA ANDRE STATLIGE AKTØRER	6
4.	EIERSKAPET TIL INFRASTRUKTUR OG GRUNN	6
4.1.	VEI	6
4.2.	JERNBANE	6
4.3.	SELSKAPETS TILGANG TIL, OG RÅDIGHET OVER, GRUNN.....	7
5.	ØKONOMISKE FORHOLD	7
5.1.	GENERELT	7
5.2.	EGENKAPITAL.....	7
5.3.	BOMPENGEFINANSIERING AV VEISTREKNINGEN	7
5.4.	LÅN FRA STATEN (DRIFTSKREDITT).....	8
5.5.	PRINSIPPER FOR FASTSETTELSE AV VEDERLAG FOR SELSKAPETS PLANLEGGING AV FELLESPROSJEKTET	8
5.6.	PRINSIPPER FOR FASTSETTELSE AV VEDERLAG FOR SELSKAPETS UTBYGGING AV FELLESPROSJEKTET	8
5.7.	UTBETALINGER FRA STATEN TIL SELSKAPET	9
5.8.	MERVERDIAVGIFT	9
5.9.	FAKTURA/AVREGNING	9

**Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet
Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet**

6.	PLANLEGGINGSAVTALE	9
6.1.	AVTALEN OG AVTALENS INNHOLD.....	9
6.2.	REGULERINGSPLAN	9
6.3.	EIENDOMSERVERV	9
6.4.	BOMPENGEPROSJEKT.....	10
6.5.	PROSJEKTERING	10
6.6.	FORBEREDENDE ARBEIDER.....	10
6.7.	ANDRE OPPGAVER	10
7.	UTBYGGINGSAVTALE.....	10
7.1.	AVTALEN OG AVTALENS INNHOLD.....	10
7.2.	PLANLEGGINGSAKTIVITETER UNDER UTBYGGINGSAVTALEN	10
7.3.	ANSVAR FOR TILFØRSELSVEIER.....	10
7.4.	ANSVAR FOR UTBEDRING AV LOKALVEGNETT ELLER GANG- OG SYKKELVEINETT	10
7.5.	ANSVAR FOR OMKLASSIFISERING AV VEI	11
7.6.	LOV- OG FORSKRIFTSBESTEMTE KRAV TIL PLANLEGGING OG UTBYGGING	11
7.7.	ANSVAR FOR TILLATELSE TIL IBRUKTAKING AV JERNBANEINFRASTRUKTUR.....	11
7.8.	STENGNING MV. AV JERNBANEN I ANLEGGSPERIODEN	11
8.	DRIFTS- OG VEDLIKEHOLDSAVTALER	12
8.1.	VEI	12
8.2.	JERNBANE	12
9.	BISTAND TIL SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	12
10.	FORHOLDET MELLOM SELSKAPET OG ANDRE AKTØRER.....	12
10.1.	SELSKAPETS FORHOLD TIL STATENS VEGVESEN	12
10.2.	SELSKAPETS FORHOLD TIL BANE NOR SF.....	12
10.3.	SELSKAPETS FORHOLD TIL JERNBANEDIREKTORATET	12
10.4.	SELSKAPETS FORHOLD TIL STATENS JERNBANETILSYN	13
11.	RAPPORTERING, INFORMASJONSUTVEKSLING OG KONTROLL.....	13
11.1.	GENERELT	13
11.2.	SAMARBEIDSUTVALG	13
11.3.	RIKSREVISJONENS KONTROLL	13
12.	FORCE MAJEURE	14

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet

13.	IKRAFTTREDELSE, REFORHANDLING OG VARIGHET	14
13.1.	IKRAFTTREDELSE	14
13.2.	REFORHANDLING	14
13.3.	VARIGHET. REGLER FOR AVSLUTNING	14
14.	UNDERSKRIFT OG DATO	14

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgkastet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgkastet

1. Definisjoner

Denne avtalen («**Rammeavtalen for Fellesprosjektet**») er inngått 1. juli 2021 mellom Den norske stat («**Staten**») ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS («**Selskapet**») om fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgkastet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgkastet. De to prosjektene omtales heretter samlet som «**Fellesprosjektet**». Avtalepartene betegnes i denne avtalen enkeltvis som «**Part**» og samlet som «**Partene**».

2. Bakgrunn, formål, avtalestruktur mv.

2.1. Bakgrunn

Regjeringen redegjorde i Meld. St. 25 (2014–2015) *På rett vei — Reformen i veisektoren* for planene for reformer innen veisektoren, herunder for etablering av et selskap (Selskapet) for utbygging av vei. I Innst. 362 S (2014–2015) sluttet Stortinget seg til disse planene.

Formålet med etableringen av Selskapet er å bidra til mer helhetlig utbygging av trafikksikre riksveier, større kostnadseffektivitet, økt merverdi og tydelig prioritering av samfunnsøkonomisk lønnsomhet, jf. punkt 2 i Meld. St. 25 (2014–2015).

Regjeringen har i Meld. St. 20 (2020–2021) *Nasjonal transportplan 2022–2033* («**Meldingen**») presentert planer for videre reformer innenfor transportsektoren. Reformarbeidet omfatter, blant annet, innføring av elementer fra Selskapets utbygging av vei i jernbanesektoren, etter den såkalte «Nye Veier-modellen». I forlengelsen av dette er det i Meldingen kap. 4.2.3 og 11.7.3.2 omtalt at regjeringen vurderer om Selskapet skal overta ansvaret for planlegging og utbygging av Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgkastet–Hønefoss. I Meldingen ble det også varslet at veiprojektet E16 Skaret–Høgkastet overføres til Selskapets utbyggingsportefølje.

I Prop. 195 S (2020–2021) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2021* ble det foreslått at Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgkastet–Hønefoss overføres til Selskapet. I Innst. 600 S (2020–2021) sluttet Stortinget seg til dette.

I forbindelse med overføringen av Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgkastet–Hønefoss til Selskapet er det besluttet at veistrekningen E16 Skaret–Høgkastet skal inkluderes i Fellesprosjektet.

Regjeringens formål med at Selskapet skal overta ansvaret for planlegging og utbygging av Fellesprosjektet er å oppnå kostnadsreduksjoner og forbedret samfunnsøkonomisk lønnsomhet i prosjektet. I tillegg er det et mål at overføringen kan bidra til læring på tvers av transportvirksomhetene, og at erfaringene som Selskapet gjør seg med Ringeriksbanen kan bidra til mer effektiv gjennomføring av jernbaneprosjekter i regi av Bane NOR SF.

2.2. Formål med Rammeavtalen for Fellesprosjektet

Formålet med denne Rammeavtalen for Fellesprosjektet er å fastlegge grunnlaget og de generelle rammene for Selskapets planlegging og utbygging av Fellesprosjektet, samt de overordnede prinsippene for finansieringen av Fellesprosjektet.

2.3. Selskapets oppgaver

Selskapet har et sektorpolitisk formål. Selskapets oppgaver har fra stiftelsen av vært å gjennomføre planlegging, utbygging, drift- og vedlikehold av de riksveistrekninger som selskapet er tildelt ansvaret for. Utbygging av strekninger prioriteres av selskapet etter samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Ved Rammeavtalen for Fellesprosjektet vil Selskapets oppgaver utvides til også å omfatte planlegging og utbygging av Fellesprosjektet, samt drift og vedlikehold av veistrekningen som inngår i Fellesprosjektet.

Selskapet skal samarbeide med offentlige myndigheter og bransje- og brukerorganisasjoner, samt involvere markedsaktørene i jernbanesektoren, der dette er nødvendig eller hensiktsmessig ut fra effektiv ressursbruk,

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet

brukervennlighet, markeds- og konkurranseforhold og trafiksikkerhet, og for å ivareta andre samfunnsmessige hensyn.

Selskapet skal legge til rette for at overføringen kan bidra til læring på tvers av transportvirksomhetene, og at erfaringene som Selskapet gjør seg med Ringeriksbanen kan bidra til mer effektiv gjennomføring av jernbaneprosjekter i regi av Bane NOR SF.

2.4. Statens myndighet som eier av Selskapet

Rammeavtalen for Fellesprosjektet regulerer ikke Departementets rolle som forvalter av Statens eierskap til Selskapet. Eiermyndigheten skal utøves innenfor rammen av reglene i aksjeloven, Selskapets vedtekter, statens prinsipper for god eierstyring og andre regler og prinsipper for utøvelsen av myndigheten som eier.

2.5. Prinsipper for Selskapets planlegging og utbygging av Fellesprosjektet

Selskapet skal ved planlegging og utbygging av Fellesprosjektet oppnå kostnadsreduksjoner og forbedret samfunnsøkonomisk lønnsomhet. I den forbindelse kan Selskapet, blant annet, foreslå endringer i vedtatte arealplaner for Fellesprosjektet i henhold til punkt 6.2. Videre skal Selskapet i samråd med Jernbanedirektoratet vurdere effektmålene for Ringeriksbanen på nytt for om mulig å kunne forbedre den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av infrastrukturtiltaket, se punkt 10.3 nedenfor.

Samferdselsdepartementet fastsetter eventuelle endrede effektmål før inngåelse av utbyggingsavtalen.

Dersom Samferdselsdepartementet endrer effektmål etter at utbyggingsavtale er inngått, og disse endringene innebærer en økning eller reduksjon i utbyggingskostnadene, har hver av Partene rett til å kreve vederlagsjustering. En eventuell vederlagsjustering skal fastsettes i medhold av prinsippene som ligger til grunn for punkt 5.6.

2.6. Selskapets ansvar for planlegging, utbygging, drift og vedlikehold

Vei- og jernbaneprosjekter kan deles inn i følgende tre faser: planlegging, utbygging og drift og vedlikehold.

Partene ønsker at Selskapet skal ha et helhetlig og langvarig ansvar for veistrekningen i Fellesprosjektet. Selskapet skal derfor ha ansvaret for veistrekningen for alle de tre fasene, med mindre annet avtales.

Selskapet skal videre ha ansvar for planlegging og utbygging av Ringeriksbanen. Selskapet skal ikke ha ansvar for drift- og vedlikehold av Ringeriksbanen. Selskapet skal likevel hensynta kostnadseffektivitet i et livsløpsperspektiv ved planlegging og utbygging av Fellesprosjektet. Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet, jf. punkt 7, skal derfor inneholde virkemidler som gir Selskapet insentiver til investeringsvalg som er kostnadseffektive i et livsløpsperspektiv. Insentivene skal legge til rette for at det ikke foretas over- eller underinvesteringer ved utbyggingen. Medfinansiering fra Selskapet av drift og vedlikehold av Ringeriksbanen kan vurderes som et slikt mulig virkemiddel i forbindelse med utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet. Partene utreder aktuelle virkemidler frem mot inngåelse av utbyggingsavtalen.

Selskapets oppgaver og ansvar i de ulike fasene reguleres nærmere i avtaler for den enkelte fase, se punkt 2.7 og punktene 6, 7 og 8.

2.7. Avtalestruktur for Fellesprosjektet

Rammeavtalen for Fellesprosjektet skal suppleres med særlige avtaler om konkrete oppgaver for Fellesprosjektet som Samferdselsdepartementet ønsker å legge til Selskapet. Dette kan være:

- Planleggingsavtale, jf. punkt 6.
- Utbyggingsavtale, jf. punkt 7.
- Drifts- og vedlikeholdsavtale for vei, jf. punkt 8.
- Andre avtaler om bistand til Samferdselsdepartementet, jf. punkt 9.

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgkastet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgkastet

Andre avtaler om Fellesprosjektet mellom Partene skal være underordnet denne Rammeavtalen for Fellesprosjektet og ligge innenfor de generelle rammene her. De øvrige avtalene skal forstås på bakgrunn av Rammeavtalen for Fellesprosjektet og dens formål.

2.8. Forholdet til allerede eksisterende avtaler mellom Staten og Selskapet

Rammeavtalen for Fellesprosjektet og andre avtaler som inngås for Fellesprosjektet inngår ikke i det allerede eksisterende avtaleverket mellom Staten og Selskapet om utbygging av riksveier i medhold av Rammeavtale, datert 22. desember 2015, med underliggende avtaler. Med mindre annet uttrykkelig fremgår av Rammeavtalen for Fellesprosjektet, påvirkes ikke innholdet i Rammeavtalen om utbygging av riksveier med underliggende avtaler av Rammeavtalen for Fellesprosjektet med underliggende avtaler, eller motsatt.

2.9. Fellesprosjektet og forholdet til Selskapets portefølje

Med Selskapets portefølje («Porteføljen») menes de veistrekninger som Selskapet etter allerede eksisterende og fremtidige avtaler med Staten har ansvar for og som ikke omfatter Fellesprosjektet. Selskapet bestemmer selv hvilke veistrekninger som skal prioriteres innenfor Porteføljen.

Fellesprosjektet skal i helhet holdes utenfor prioriteringene i Porteføljen. Dette gjelder både vei- og jernbanedelen.

2.10. E16 Skaret-Høgkastet

E16 Skaret-Høgkastet skal finansieres innenfor de rammene som i Meldingen er prioritert til fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgkastet-Hønefoss, med tillegg av midler som i Meldingen er beskrevet å være gjenstående investeringer etter utløpet av planperioden 2022–2033. Det er en forutsetning at Staten bidrar med å legge til rette for at kostnadsbesparelser og/eller nytteøkninger kan oppnås i Fellesprosjektet, i hovedsak gjennom fastsettelse av eventuell statlig reguleringsplan og effektmålene.

3. Selskapets overtakelse av Fellesprosjektet

3.1. Avtaler inngått av Bane NOR SF og Statens vegvesen i tilknytning til Fellesprosjektet

Det forutsettes at Selskapet i dialog med Bane NOR SF og Statens vegvesen senest innen 1. august 2021 avklarer hvorvidt og i hvilket omfang Selskapet skal overta kontrakter som nevnte parter har inngått i tilknytning til Fellesprosjektet.

3.2. Tilgang til informasjon, dokumentasjon mv. om Fellesprosjektet fra andre statlige aktører

Samferdselsdepartementet skal ved behov bistå Selskapet med å få tilgang til informasjon, dokumentasjon mv. om Fellesprosjektet fra andre statlige aktører, så langt praktisk mulig.

4. Eierskapet til infrastruktur og grunn

4.1. Vei

Det er Staten som skal bli eier av veigrunn etter hvert som denne erverves. Staten skal videre bli eier av veianlegget etter hvert som dette oppføres. Endelig skal Staten bli rettighetshaver til begrensede rettigheter i tilknytning til utbyggingen etter hvert som rettighetene erverves.

4.2. Jernbane

Bane NOR SF skal bli eier av jernbanegrund som erverves til Fellesprosjektet etter hvert som grunnerverv foretas. Bane NOR SF skal også bli rettighetshaver for begrensede rettigheter som erverves i tilknytning til jernbanegrunden.

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet

Det er Staten som skal bli eier av jernbaneinfrastrukturen som anlegges på jernbanegrunden etter hvert som jernbaneinfrastrukturen bygges ut. Staten vil etter ferdigstillelse overføre eierskapet til jernbaneinfrastrukturen til Bane NOR SF.

4.3. Selskapets tilgang til, og rådighet over, grunn

Selskapet skal ha vederlagsfri faktisk og juridisk rådighet over vei- og jernbanegrund, samt sidearealer, som anses nødvendig for utbyggingen, og for etterfølgende drift og vedlikehold av veistrekningen i Fellesprosjektet.

5. Økonomiske forhold

5.1. Generelt

Det er Statens intensjon at Selskapet skal gis en langsiktig og forutsigbar finansiering for å legge til rette for en helhetlig og kostnadseffektiv utbygging av Fellesprosjektet. Selskapets aktiviteter tilknyttet Fellesprosjektet kan finansieres ved:

- Egenkapital
- Bompenger for veidelen av Fellesprosjektet
- Lån fra Staten for å gi Selskapet fleksibilitet på kort sikt (driftskreditt)
- Vederlag fra staten for planlegging
- Vederlag fra staten for utbygging
- Vederlag fra staten for drift og vedlikehold av vei

Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital og likviditet som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i Selskapet, jf. aksjeloven § 3-4. Dersom Selskapet i forbindelse med forhandling av utbyggingsavtale for Fellesprosjektet mener det er nødvendig med ytterligere egenkapital og/eller likviditet, må Selskapet fremme forslag om dette for Samferdselsdepartementet.

5.2. Egenkapital

Samferdselsdepartementet tar innen rimelig tid sikte på å orientere Stortinget om at egenkapitalen i Selskapet som er opparbeidet under Selskapets ordinære veiportefølje kan benyttes til å finansiere et eventuelt underskudd for aktiviteter under Rammeavtalen for Fellesprosjektet med underliggende avtaler, og videre at et eventuelt overskudd fra Fellesprosjektet beholdes i Selskapet for der å kunne benyttes til Selskapets øvrige formål. Under forutsetning om at Stortinget ikke motsetter seg denne tilnærmingen i forbindelse med orienteringen, kan Selskapet legge dette til grunn.

5.3. Bompengefinansiering av veistrekningen

Selskapets virksomhet tilknyttet veistrekningen i Fellesprosjektet skal kunne delfinansieres med bompenger. Bompengene vil utgjøre en del av Selskapets samlede vederlag. Selskapet skal ta nødvendig initiativ knyttet til delfinansiering med bompenger og ha ansvar for gjennomføringen av bompengeprojektet. Dette gjelder blant annet eventuell utarbeiding av bompengeutredning, grunnlagsmateriale for kommunal og fylkeskommunal behandling av saken og - etter nærmere avtale med Samferdselsdepartementet - bistand til utkast til stortingsproposisjon om saken.

Etter at Stortinget har truffet vedtak om bompengefinansiering, jf. veglova § 27, skal Selskapet med grunnlag i Stortingets vedtak (og etter avtale med Samferdselsdepartementet), inngå avtale med regionalt bompengeselskap om bompengefinansieringen i henhold til Statens vegvesens standardavtale med nødvendige tilpasninger.

Selskapet kan ikke bruke bompengemidler til finansiering av andre veistrekninger enn de strekninger som omfattes av Stortingets vedtak og avtalen med bompengeselskapet.

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet

5.4. Lån fra Staten (driftskreditt)

Selskapet kan etter nærmere avtale med Samferdselsdepartementet gis adgang til å ta opp lån fra Staten i tilknytning til Fellesprosjektet med sikte på å sikre Selskapet fleksibilitet på kort sikt (driftskreditt). Slik driftskreditt skal bevilges over statsbudsjettet.

Utover det som fremgår av første ledd kan Selskapet ikke ta opp lån til finansiering av Selskapets virksomhet eller inngå avtaler med langsiktig kreditt.

Selskapet kan inngå garanti- eller leasingavtaler som er sedvanemessige og naturlige for Selskapets drift.

5.5. Prinsipper for fastsettelse av vederlag for Selskapets planlegging av Fellesprosjektet

Selskapet har krav på vederlag fra Staten for Selskapets planlegging av Fellesprosjektet.

Vederlag til Selskapet for planlegging i medhold av Planleggingsavtalen for Fellesprosjektet i 2021 skal tilsvare ubrukt bevilgning til FRE16 på overføringstidspunktet over kap. 1352, post 72 på inntil 90 mill. kr, eventuelt korrigert for mva. for jernbane, jf. Prop. 195 S (2020–2021) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2021*.

For påfølgende år skal vederlaget tilsvare Selskapets faktiske påløpte kostnader til planlegging av Fellesprosjektet. Staten skal i tillegg utbetale til Selskapet midler til å dekke Selskapets oppgjør overfor grunneiere for eventuelle grunnerverv i perioden frem til eventuell utbyggingsavtale blir inngått. Selskapet skal, som et ledd i planleggingsarbeidet, utarbeide og oversende Samferdselsdepartementet et kostnadsestimat for planleggingsavtalen for påfølgende år.

Selskapet plikter å innrette sin aktivitet under Planleggingsavtalen for Fellesprosjektet slik at Stortingets vedtak om bevilgninger og fullmakter i de årlige statsbudsjettene overholdes. Selskapet har på den annen side ikke plikt til å utøve en større aktivitet under Planleggingsavtalen enn det Stortingets vedtak om bevilgninger og fullmakter i de årlige statsbudsjettene gir dekning for.

5.6. Prinsipper for fastsettelse av vederlag for Selskapets utbygging av Fellesprosjektet

Vederlaget i avtalen om utbygging av Fellesprosjektet skal settes som en fastpris basert på forhandling mellom Staten og Selskapet. Vederlaget består av summen av statlig bidrag og bompengainntekter, og er begrenset oppad av kostnadsanslag P85, og hvor forventede innsparinger som følge av Selskapets optimalisering av Fellesprosjektet er hensyntatt.

Selskapets fastprisvederlag for utbygging av Fellesprosjektet skal dekke Selskapets samlede forventede interne og eksterne kostnader og utlegg med et avtalt påslag som ikke skal omfatte fortjeneste, herunder kostnader til underleverandører og andre kontraktsmedhjelpere og andre driftsrelaterte kostnader og utlegg. Vederlaget skal også omfatte forventede utbetalinger fra Selskapet til erverv av grunn til Fellesprosjektet. Videre skal vederlaget dekke driftsuavhengige kostnader, samt, i nødvendig utstrekning, avsetninger til dekning av uforutsette kostnader og tap som følge av forretningsmessig risiko eller annen risiko ved Selskapets virksomhet, samt garantiprovisjoner til sedvanlige garantister der dette er påkrevd, tilknyttet Fellesprosjektet. Forventede kostnader til opprettholdelse av tilnærmet normal trafikkavvikling ved stengning mv., jf. punkt 7.8, medregnes også i fastprisvederlaget.

Selskapet skal innen inngåelse av utbyggingsavtalen utarbeide et forslag til en betalingsplan for hvordan fastprisvederlaget som fastsettes i medhold av bestemmelsene ovenfor vil fordele seg i utbyggingsperioden. Betalingsplanen skal oppdateres jevnlig og ligge til grunn for Selskapets innspill til regjeringens årlige budsjettprosess, og skal danne grunnlaget for nødvendige fullmakter for å kunne gjennomføre utbyggingen på en effektiv måte.

Nye Veier-modellen med forutsigbar finansiering over flere år er en forutsetning for inngåelse av Utbyggingsavtale for Fellesprosjektet. I forbindelse med Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet vil Samferdselsdepartementet derfor søke å innhente fullmakt fra Stortinget som sikrer Selskapet tilstrekkelig

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet

forutsigbarhet for finansieringen av Fellesprosjektet. Finansieringsopplegget skal legge til rette for rasjonell fremdrift for aktiviteter under utbyggingsavtalen.

Selskapet plikter å innrette sine aktiviteter under Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet slik at Stortingets vedtak om bevilgninger og fullmakter i de årlige statsbudsjettene overholdes. Selskapet har på den annen side ikke plikt til å utøve større aktivitet under utbyggingsavtalen enn det Stortingets vedtak om bevilgninger og fullmakter gir dekning for.

5.7. Utbetalinger fra Staten til Selskapet

Vederlag til Selskapet for planlegging i 2021 i medhold av Planleggingsavtalen for Fellesprosjektet skal i sin helhet utbetales innen 1. september 2021, med et unntak av eventuell mva. for jernbane, som kan utbetales innen årsslutt. Vederlag til Selskapet for planlegging i medhold av Planleggingsavtalen for Fellesprosjektet for senere år utbetales i seks utbetalinger innen den 15. i annenhver måned, med første utbetaling innen 15. januar, på grunnlag av kostnadsestimat for angjeldende år.

Årlig vederlag til Selskapet for aktiviteter i medhold av Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet utbetales i seks utbetalinger innen den 15. i annenhver måned, med første utbetaling innen 15. januar.

Utbetalingene til selskapet i medhold av bestemmelsene ovenfor skal gjøres uavhengig av Selskapets fakturering/avregning av tjenester, jf. punkt 5.9, men forutsetter at Selskapet til enhver tid har en forsvarlig likviditetsforvaltning.

5.8. Merverdiavgift

Selskapet er ansvarlig for å vurdere, og om nødvendig avklare med skattemyndighetene, om det påligger plikt til å kreve inn merverdiavgift for aktivitetene under denne Rammeavtalen for Fellesprosjektet med underliggende avtaler. Vederlag til Selskapet for planlegging i medhold av Planleggingsavtalen for Fellesprosjektet og for aktiviteter i medhold av Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet skal fastsettes inklusive eventuell merverdiavgift.

5.9. Faktura/avregning

Selskapet skal minimum hver annen måned utstede faktura til Samferdselsdepartementet vedlagt en avregning der det redegjøres for utført arbeid i henhold til Selskapets avtaler med Samferdselsdepartementet for Fellesprosjektet i angjeldende termin og avregning av dette i mottatte utbetalinger fra Staten. For de tjenester som omfattes av Selskapets registrering i Merverdiavgiftsregisteret skal Selskapet beregne merverdiavgift etter de til enhver tid gjeldende regler. Faktura/avregning skal være i tråd med nærmere retningslinjer og regnskaps- og bokføringslovens bestemmelser.

6. Planleggingsavtale

6.1. Avtalen og avtalens innhold

Partene skal inngå en Planleggingsavtale («**Planleggingsavtale for Fellesprosjektet**»). Planleggingsavtalen for Fellesprosjektet skal, blant annet, regulere spørsmål som nevnt i punktene 6.2 til 6.7.

6.2. Reguleringsplan

Selskapet skal ha ansvar for å utarbeide og fremme forslag til reguleringsplan for Fellesprosjektet.

Der det er vedtatt reguleringsplan for utbygging av Fellesprosjektet, og Selskapet anser det nødvendig å foreta justeringer i denne/disse, kan Selskapet utarbeide forslag til ny, justert reguleringsplan. Det er Partenes intensjon at Selskapet skal kunne ha myndighet/oppgaver i henhold til plan- og bygningsloven § 3-7 tredje ledd, med forbehold om Stortingets samtykke til eventuelle lovendringer som dette krever.

6.3. Eiendomserverv

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet

Selskapet har ansvar for å foreta eiendomserverv som er nødvendig for å bygge Fellesprosjektet, herunder midlertidig bruk av eiendom, samt eiendom og rettigheter for senere drift og vedlikehold.

Etter veglova § 50 og plan- og bygningsloven kapittel 16 er det offentlig myndighet som har hjemmel til å treffe vedtak om ekspropriasjon for veistrekninger, og det er Staten som er part i skjønnsaken. For banestrekninger er det Jernbanedirektoratet som treffer vedtak om ekspropriasjon. Det forutsettes at Selskapet bistår med å utarbeide grunnlaget for ekspropriasjonsvedtaket for vei- og banestrekninger og for øvrig bistår i den etterfølgende skjønnsaken. Der det er behov for å tiltre eiendom før det foreligger rettskraftig skjønn må Selskapet søke om forhåndstiltredelse fra offentlig myndighet som har hjemmel til å treffe vedtak om dette.

6.4. Bompengeprojekt

Selskapet skal ha ansvaret for gjennomføringen av bompengeprojekt for veistrekningen som omfattes av Fellesprosjektet.

6.5. Prosjektering

I den grad det er behov for å utarbeide forprosjekt mv. ut over dagens godkjente planer som underlag for planavklaringer og valg av tekniske løsninger skal Selskapet ha ansvar for å gjennomføre slik prosjektering.

6.6. Forberedende arbeider

Tidspunkt for inngåelse av utbyggingsavtalen er ikke endelig avklart. Selskapet kan, dersom det er rom for det i de årlige bevilgningene, gjennomføre forberedende arbeider under Planleggingsavtalen for Fellesprosjektet før utbygging under utbyggingsavtalen starter. Det er en forutsetning at slike forberedende arbeider er av en slik karakter at de ikke gir føringer for utbyggingsavtalen eller på hvilket tidspunkt utbyggingsavtalen skal inngås.

6.7. Andre oppgaver

Selskapet skal som hovedregel også ha ansvar for andre oppgaver som hører med til planleggingen av utbyggingen, så som arkeologiske undersøkelser, eventuelle nye konsekvensutredninger og prøvetakingsprogram i forkant av utbygging.

7. Utbyggingsavtale

7.1. Avtalen og avtalens innhold

Det er partenes intensjon at det skal inngås en utbyggingsavtale for Fellesprosjektet («**Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet**»).

Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet skal, blant annet, angi Partenes rettigheter og plikter i utbyggingsfasen, så som tidspunktet for ferdigstilling, avtalt fastprisvederlag for utbyggingen (fordelt på statlig del og bompengefinansiering) og krav til kvalitet og kvalitetssikring.

7.2. Planleggingsaktiviteter under utbyggingsavtalen

Planleggingsaktiviteter som gjenstår på det tidspunkt Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet trer i kraft, skal utføres under Utbyggingsavtalen og dekkes av fastprisen. Dette innebærer likevel ikke at Planleggingsavtalen for Fellesprosjektet opphører. En eventuell bruk av Planleggingsavtalen for Fellesprosjektet etter at Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet er inngått skal godkjennes av Samferdselsdepartementet.

7.3. Ansvar for tilførselsveier

Dersom utbygging av nye tilførselsveier med tilhørende gang- og sykkelveinett er nødvendig for å knytte riksveistrekning som Selskapet har utbyggingsansvar for til eksisterende veinett, skal disse som hovedregel bygges ut av Selskapet etter nærmere regler i Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet.

7.4. Ansvar for utbedring av lokalvegnett eller gang- og sykkelveinett

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet

Dersom utbygging medfører behov for utbedringer av eksisterende lokalveinett eller gang- og sykkelveinett m.m., skal dette utføres av Selskapet eller for Selskapets regning. Gjennomføringsansvaret for tiltak langs fylkeskommunalt veinett kan avtales overført til fylkeskommune for fylkeskommunalt veinett og til kommunene for kommunalt veinett.

7.5. Ansvar for omklassifisering av vei

Dersom utbygging medfører behov for omklassifisering av vei, skal dette utføres av Selskapet eller for Selskapets regning.

Omfanget av arbeidene skal beregnes basert på vedlikeholdsstandard ved tidspunkt for inngåelse av utbyggingsavtalen. Ved vesentlige endringer i vedlikeholdsstandard på veinettet som skal omklassifiseres i tidsperioden fra inngåelse av utbyggingsavtalen frem til tidspunkt for omklassifisering, gir dette Selskapet rett til å be om reforhandling av vederlaget for arbeider knyttet til omklassifisering av vei. Tekniske krav til standard ved omklassifisering er angitt i NA-rundskriv 97/13. Gjennomføringsansvaret for tiltak langs fylkeskommunalt veinett kan avtales overført til fylkeskommune for fylkeskommunalt veinett og til kommunene for kommunalt veinett.

7.6. Lov- og forskriftsbestemte krav til planlegging og utbygging

Selskapet skal planlegge og bygge ut veier og jernbane i samsvar med jernbaneloven, veglova og plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter, andre offentligrettslige krav og de kvalitetskrav som fastsettes i Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet. Det forutsettes at Selskapet og dets underleverandører innhenter godkjenning, tillatelse og/eller dispensasjoner av offentlig myndighet når dette er nødvendig, og at offentligrettslige krav og pålegg blir etterlevd av Selskapet i den grad Selskapet ikke er unntatt fra slike krav eller pålegg ved lov eller forskrift. Dette gjelder også der Statens vegvesen, Bane NOR SF, Jernbanedirektoratet eller Statens jernbanetilsyn har myndighet etter lov eller forskrift, se likevel nedenfor.

Det følger av forrige ledd at også vegnormalene om utforming og standard ved planlegging og bygging av offentlige veier og gater, jf. veglova § 13, som utgangspunkt er bindende for Selskapet, med mindre Samferdselsdepartementet eller Statens vegvesen ved Vegdirektoratet med hjemmel i forskrift av 29. mars 2007 nr. 363 om anlegg av offentlig veg § 1 eller § 3 nr. 4 har vedtatt å fravike normalene.

Det følger av dette punkts første ledd at kravene som følger av jernbanelovgivningen som utgangspunkt er bindende for Selskapet, med mindre kompetent myndighet har gitt unntak fra kravene.

Det kan i Utbyggingsavtalen for Fellesprosjektet stilles nærmere krav til kvalitet, funksjon og gjennomføring av utbyggingen. Selskapet må velge løsninger i planleggingen og utbyggingen av Fellesprosjektet som ivaretar jernbanen som et sammenhengende, nasjonalt system. Herunder skal valgte løsninger gi sikker integrering og teknisk forenlighet med det tilgrensende jernbanenettet.

7.7. Ansvar for tillatelse til ibruktaking av jernbaneinfrastruktur

Selskapet skal sørge for å etablere en prosess for at Statens jernbanetilsyn kan gi nødvendige tillatelser til å ta i bruk delsystemer og jernbaneinfrastruktur etter samtrafikkforskriften.

7.8. Stengning mv. av jernbanen i anleggsperioden

Selskapet har ansvar for å søke om tillatelse til arbeid i spor og andre kapasitetsbegrensninger på ordinær måte.

Ved stengning mv. som er forårsaket av Selskapets utbygging av Fellesprosjektet, skal Selskapet dekke en så stor andel av kostnadene ved å opprettholde tilnærmet normal trafikkavvikling, herunder kostnader ved busstilbud for de reisende, som Bane NOR SF må dekke i prosjekter som gjennomføres i regi av Bane NOR SF.

8. Drifts- og vedlikeholdsavtaler

8.1. Vei

Det skal som hovedregel inngås avtale om drift og vedlikehold for veistrekningen som inngår i Fellesprosjektet. Selskapet skal overta ansvaret for drift og vedlikehold fra det tidspunktet veistrekningen er ferdigstilt.

Det kan inngås avtale om drifts- og vedlikeholdsansvar også for tilgrensende deler av riksveinet til veistrekningen som omfattes av Fellesprosjektet dersom dette vil gi en hensiktsmessig og effektiv drift og vedlikehold.

Avtale om drift og vedlikehold skal nærmere regulere Selskapets plikter, oppgaver og ansvar for drift og vedlikehold av de veistreknings som drifts- og vedlikeholdsavtalen gjelder for, og Samferdselsdepartementets betaling for dette.

8.2. Jernbane

Selskapet skal ikke ha ansvar for drift og vedlikehold av Ringeriksbanen. Det skal derfor ikke inngås avtale mellom Partene om drift og vedlikehold av Ringeriksbanen. Se punkt 2.6 tredje ledd for øvrige bestemmelser om drift og vedlikehold av Ringeriksbanen.

9. Bistand til Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementet har ansvar for at den nasjonale politikken på vei- og jernbanesektoren blir konkretisert og gjennomført. Samferdselsdepartementet kan i denne sammenheng be Selskapet om bistand i tilknytning til Fellesprosjektet, blant annet i arbeidet med Nasjonal transportplan og de årlige statsbudsjettene.

10. Forholdet mellom Selskapet og andre aktører

10.1. Selskapets forhold til Statens vegvesen

Statens vegvesen og Selskapet har begge et ansvar for planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av riksveinet. For å samordne Statens vegvesens myndighetsansvar med Selskapets ansvar for veiutbyggingen i Fellesprosjektet, herunder Selskapets etterlevelse av offentligrettslige regler og pålegg, skal det for utbyggingen av veistrekningsene være et kontaktutvalg med representanter fra Selskapet og Statens vegvesen. I kontaktutvalget kan Selskapet ta opp spørsmål som gjelder offentligrettslig regulering på områder der Statens vegvesen er myndighetsorgan, så som spørsmål som gjelder Selskapets ansvar for HMS og andre plikter som arbeidsgiver, og trafikkavvikling, gjennomføringen av trafikksikkerhetsrevisjon mv. Hver av partene kan på kort varsel kreve at kontaktutvalget behandler aktuelle saker. Ved uenighet om trafikkregulering eller andre spørsmål som er tatt opp i utvalget, kan hver av partene bringe spørsmålet om offentlig myndighetsutøvelse inn for Vegdirektoratet sentralt til endelig avgjørelse.

10.2. Selskapets forhold til Bane NOR SF

Selskapet har ansvar for planlegging og utbygging av Ringeriksbanen, mens Bane NOR SF som endelig eier av jernbaneinfrastruktur og jernbanegrund har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av Ringeriksbanen etter ferdigstillelse.

Selskapet skal sikre at det blir etablert et aktivt samarbeid med Bane NOR SF for at Fellesprosjektet gjennomføres slik som fastlagt i Meldingen, Stortingets behandling av denne og regjeringens og Samferdselsdepartementets planer for Fellesprosjektet. Samarbeid med og grensesnitt til Bane NOR SF skal reguleres i egne avtaler mellom henholdsvis Staten og Bane NOR SF, samt mellom Selskapet og Bane NOR SF.

Ved uenighet om spørsmål av betydning for utbyggingen av Ringeriksbanen kan både Bane NOR og Selskapet bringe spørsmålet inn til relevant myndighetsorgan for endelig avgjørelse.

10.3. Selskapets forhold til Jernbanedirektoratet

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet

Jernbanedirektoratet skal ivareta den strategiske, helhetlige og overordnede koordineringen og planleggingen av jernbanesektoren.

Selskapet og Jernbanedirektoratet skal samarbeide om utarbeidelse av grunnlaget for og forslag til effektmål, og oversende til Samferdselsdepartementet for endelig fastsettelse.

Planlegging og utbygging av Fellesprosjektet skal videre legge til rette for at togtilbudet på strekningen er integrert med det øvrige planlagte togtilbudet på jernbanenettet. Selskapet plikter å sørge for tilstrekkelig koordinering med Jernbanedirektoratet for å ivareta dette. Selskapet har ansvar for å etablere en prosess for dialog mellom Selskapet og Jernbanedirektoratet for å håndtere forhold som kan få betydning for planlagte tilbudsforbedringer på lang sikt eller tilbudsforbedringer på andre strekninger.

10.4. Selskapets forhold til Statens jernbanetilsyn

Selskapet skal tidlig involvere Statens jernbanetilsyn for nødvendig veiledning og avklaringer om prosessen for tillatelse etter punkt 7.7. Selskapet skal sørge for at Statens jernbanetilsyn i tilstrekkelig grad involveres i planleggingen og utbyggingen av Fellesprosjektet, slik at jernbanestrekningen kan tas i bruk som forutsatt når den er ferdig.

11. Rapportering, informasjonsutveksling og kontroll

11.1. Generelt

Selskapet plikter å rapportere den informasjon og de indikatorer som er nødvendig for at Samferdselsdepartementet skal kunne vurdere hvorvidt Selskapets leveranser er kontraktsmessige og hvorvidt Selskapets hovedoppgaver (jf. punktene 2.3, 2.5 og 2.6) gjennomføres i henhold til formålet (jf. punkt 2.2).

To ganger per år skal Selskapet rapportere følgende:

- Fremdrift, kvalitet og økonomi for Planleggingsavtale for Fellesprosjektet.
- Fremdrift, kvalitet, HMS og økonomi for Utbyggingsavtale for Fellesprosjektet.
- Kvalitet, HMS og økonomi for inngåtte Drifts- og vedlikeholdsavtaler.
- Administrasjonskostnader, målt mot sammenliknbare virksomheter.

Når tilstrekkelig datagrunnlag er tilgjengelig, skal Selskapet rapportere tid, kost og kvalitet (inkl. HMS) for utbyggingen av Fellesprosjektet sammenliknet med avtalt fastprisvederlag.

Selskapet skal også ta opp andre forhold av vesentlig betydning for planleggingen og gjennomføringen av Selskapets oppdrag for Samferdselsdepartementet om Fellesprosjektet, herunder om forutsetningene for utbygging av Fellesprosjektet ikke er til stede eller endret, eller ved behov for endringer i plangrunnlag eller andre endringer i eller for Fellesprosjektet.

I tilknytning til rapporteringen avholdes det møter mellom Partene hvor rapporten gjennomgås. Det forutsettes at Selskapets styreleder og daglige leder er til stede i disse møtene, eventuelt med stedfortreder dersom disse er forhindret fra å stille.

11.2. Samarbeidsutvalg

Selskapet skal delta i eventuelt samarbeidsutvalg mellom Samferdselsdepartementet, Statens vegvesen, Bane NOR SF, Jernbanedirektoratet og Statens jernbanetilsyn.

11.3. Riksrevisjonens kontroll

Selskapet plikter å sørge for at Riksrevisjonen får slik informasjon og dokumentasjon som den kan kreve i medhold av lov og Stortingets instruks.

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet

12. Force majeure

Hvis en av Partene ikke oppfyller Rammeavtalen for Fellesprosjektet eller en annen avtale som nevnt i punkt 2.7 på riktig måte som følge av en force majeure-hendelse, skal den manglende oppfyllelsen ikke anses som kontraktsbrudd.

Som force majeure-hendelser skal anses forhold utenfor Partenes kontroll som typisk er av avgjørende betydning for muligheten til å oppfylle Rammeavtalen for Fellesprosjektet, herunder krig av ethvert slag, opprør, terrorhandlinger, sabotasje, protestaksjoner, naturkatastrofer, nasjonal streik eller lock-out, samt myndighetsvedtak som gjør oppfyllelse av Rammeavtalen for Fellesprosjektet helt eller delvis umulig eller ulovlig.

For at en Part skal kunne påberope force majeure, må vedkommende Part på avtaleinngåelsestidspunktet ikke med rimelighet kunne ha forutsett force majeure-hendelsen og dens betydning for muligheten til å oppfylle Rammeavtalen for Fellesprosjektet, og heller ikke med rimelighet kunne ventes å unngå eller overvinne force majeure-hendelsens betydning for muligheten til å oppfylle denne avtalen.

13. Ikrafttredelse, reforhandling og varighet

13.1. Ikrafttredelse

Denne Rammeavtalen for Fellesprosjektet trer i kraft 1. august 2021.

13.2. Reforhandling

Hver av Partene kan kreve at Rammeavtalen for Fellesprosjektet reforhandles årlig.

13.3. Varighet. Regler for avslutning

Rammeavtalen for Fellesprosjektet løper frem til den sies opp av Samferdselsdepartementet.

Etter at Selskapet har mottatt varsel om oppsigelse, skal Selskapet innrette sin virksomhet mot en hensiktsmessig avvikling av Rammeavtalen for Fellesprosjektet. Selskapet skal ikke inngå nye avtaler om Fellesprosjektet uten nærmere avtale med Samferdselsdepartementet. Dette gjelder likevel ikke avtaler av mindre betydning som gjelder Selskapets virksomhet tilknyttet Fellesprosjektet i oppsigelsestiden.

Tidligere inngåtte avtaler tilknyttet Fellesprosjektet skal oppfylles i henhold til sitt innhold.

Oppsigelsen får virkning fra det tidspunkt alle avtaler som nevnt i forrige ledd er oppfylt, likevel slik at Samferdselsdepartementets forpliktelse til å finansiere Selskapets virksomhet tilknyttet Fellesprosjektet i henhold til punkt 5 begrenser seg til det som er nødvendig av hensyn til inngåtte avtaler.

Det som er bestemt i dette punktet gjelder med mindre Partene blir enige om annet.

14. Underskrift og dato

Sundvollen, 1. juli 2021

Knut Arild Hareide
Samferdselsminister

Anette Aanesland
Administrerende direktør, Nye Veier AS

Rammeavtale mellom Den norske stat ved Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS om Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss og veiprojektet E16 Skaret–Høgstet